

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 30 czerwca 2015 r. znak: (...) i 17października 2016 r. znak (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje K. G. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 czerwca 2015 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony K. G. w dniu 24 lipca 2015 roku wniósł za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie odwołanie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 30 czerwca 2015 roku, znak: (...) w przedmiocie odmowy przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Odwołujący wskazał, że nie zaliczono mu do stażu pracy okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w W.. Odwołujący podkreślił, iż przedstawił zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz druk Rp-7 i na tej podstawie wniósł o zaliczenie mu okresu zatrudnienia od 2 stycznia 1990 roku do 31 marca 1992 roku (k. 2 - 2v a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. w odpowiedzi

na odwołanie z dnia 20 sierpnia 2015 roku wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odwołujący nie ukończył 60 roku życia w momencie rozwiązania umowy o pracę, wobec czego nie może nabyć prawa do świadczeń na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. W ocenie organu rentowego odwołujący nie spełnił również przesłanki z art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych dotyczącej stażu pracy, tj. przedłożone przez odwołującego dokumenty pozwalają uznać za udowodnione łącznie 36 lat, 3 miesiące i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych do dnia 31 stycznia 2014 roku, zamiast 40 lat. Organ rentowy wskazał, iż spornym jest okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w W. od 2 stycznia 1990 roku do 31 marca 1992 roku, ponieważ przedłożone dokumenty nie zawierają informacji dotyczących przebiegu ubezpieczenia odwołującego w tym czasie. Organ rentowy podkreślił, iż uwzględnienie powyższego okresu zatrudnienia nie zmieni sytuacji prawnej odwołującego bowiem nadal nie będzie on legitymował się 40-letnim stażem pracy. Ponadto organ rentowy wskazał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia do stażu okresu prowadzenia

działalności gospodarczej od 4 września 1995 roku do 23 czerwca 1997 roku, ponieważ odwołujący zwolniony był z opłacania składek z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym bowiem (k. 6 - 7 a. s.).

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2016 roku odwołujący zmodyfikował swoje stanowisko w sprawie oświadczając, iż odwołuje się od wszystkich decyzji organu rentowego odmawiających mu prawa do świadczenia emerytalnego (k. 68 – 70 a.s.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. urodzony w dniu (...) złożył w dniu 10 grudnia 2014 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. wniosek o świadczenie przedemerytalne. (k. nienumerowana a. e.)

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2015 roku, znak: (...) organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do świadczenia emerytalnego. (k. nienumerowana a. e.)

Pismem z dnia 24 kwietnia 2015 roku odwołujący wniósł o powtórne przeliczenie uprawnień do świadczenia przedemerytalnego. Odwołujący do wniosku dołączył informację nt. okresów składkowych i nieskładkowych wraz ze świadectwami pracy. (k. 1 – 9 a.e.)

Decyzją z dnia 12 maja 2015 roku organ rentowy ponownie odmówił odwołującemu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu w/w decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnił przesłanki z art. 2 ust. 1 prawo do świadczenia przedemerytalnego. Odwołujący udowodnił łączny okres zatrudnienia w wysokości 36 lat, 3 miesiące i 11 dni zamiast 40 lat. Organ rentowy wówczas również nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w W. od 2 stycznia 1990 roku do 31 marca 1992 roku z powodu braku zaświadczenia o okresach zwolnień lekarskich oraz ewentualnych urloпах bezpłatnych. (k. nienumerowana a.e.)

Pismem z dnia 2 czerwca 2015 roku odwołujący ponownie wniósł o doliczenie do stażu pracy okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 4 września 1995 roku do 23 czerwca 1997 roku. W związku z powyższym organ rentowny w dniu 30 czerwca 2015 roku kolejną decyzję odmawiającą odwołującemu prawa do świadczenia emerytalnego. (k. nienumerowana a. e.)

W dniu 24 lipca 2015 roku ubezpieczony odwołał się od decyzji z dnia 30 czerwca 2015 roku inicjując tym samym postępowanie przed tut. Sądem. (k. 2 – 3 a.s.)

Ubezpieczony na etapie postępowania sądowego przedstawił dodatkowo zaświadczenie Starosty (...) zawierającego informację nt. gospodarstwa rolnego należącego do jego dziadka oraz zaświadczenie o zatrudnieniu w Zakładzie (...) w W.. (k. nienumerowane a. e.).

Organ rentowy ustosunkowując się do powyższych dokumentów, decyzją z dnia 17 października 2016 roku podtrzymał dwoje dotychczasowe stanowisko odmawiając odwołującemu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W w/w decyzji organ rentowy oświadczył, że staż pracy odwołującego wynosi łącznie 37 lat, 7 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 40 lat. Organ rentowy częściowo zaliczył odwołującemu do stażu pracy okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w W.. Organ rentowy nie uwzględnił jednak okresu od 12 lipca 1990 roku do 17 sierpnia 1990 roku oraz od 2 sierpnia 1991 roku do 17 sierpnia 1991 roku bowiem odwołujący przebywał wówczas na urloпах bezpłatnych. Nadto organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy nie uwzględnił odwołującemu okresów zatrudnienia: od 31 grudnia 1970 roku do 1 stycznia 1973 roku w gospodarstwie rolnym u dziadków, gdyż praca u dziadków była wykonywana sezonowo i dorywczo zamiast w pełnym wymiarze czasu pracy oraz od 4 września 1995 roku do 23 czerwca 1997 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, ponieważ odwołujący nie figuruje w ewidencji płatników składek. Organ rentowy wskazał również, że ostatni okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie jest doliczany do stażu pracy przy uwzględnieniu uprawnień do świadczenia przedemerytalnego. (k. nienumerowana a. e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają.

Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadków I. M., W. D. oraz odwołującego się, gdyż ich treść korelowała wzajemnie ze sobą i tworzyła spójny stan faktyczny, pomimo braku dokumentacji potwierdzającej wnioski wynikające z treści ich przesłuchania.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 czerwca 2016 roku oraz z dnia 17 października 2016 roku, znak: (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż pomimo odwołania przez ubezpieczonego od wszystkich decyzji organu rentowego w odmawiających mu prawa do świadczenia emerytalnego, Sąd badał zgodność z prawem jedynie decyzji z dnia 30 czerwca 2016 roku oraz z dnia 17 października 2016 roku. Należało bowiem uznać, iż tylko od w/w decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie w terminie (art. 477⁹ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 170), prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Natomiast, jak wynika z treści art. 2 ust. 3 tej ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6- miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Organ rentowy nie kwestionował, że z dniem 31 stycznia 2014 roku odwołujący rozwiązał stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. Bezspornym jest również fakt, iż od 5 maja 2014 roku ubezpieczony zarejestrowany jest w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Powiatu (...) jako osoba bezrobotna. Z dniem 13 listopada 2014 roku upłynął zaś sześciomiesięczny okres pobierania przez niego zasiłku dla bezrobotnych. Wniosek natomiast o przyznanie świadczenia przedemerytalnego ubezpieczony złożył w organie rentowym w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu (...) zaświadczenia potwierdzającego okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W sprawie rozstrzygnąć zatem należało, czy sporny okres pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym dziadka od 1 stycznia 1970 roku do 31 grudnia 1973 roku można uwzględnić odwołującemu w ogólnym stażu pracy.

Stosownie do treści art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887), przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe: 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia, 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia-

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Jak wynika z treści art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277), ilekroć w ustawie jest mowa o domowniku - rozumie się przez to osobę bliską rolnikowi, która: a) ukończyła 16 lat, b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, 3) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 8 marca 2011 roku, II UK 305/10 (LEX nr 852557) Sąd Najwyższy podniósł, iż zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, do okresów składkowych zalicza się okresy wykonywania pracy przed dniem 15 listopada 1991 roku w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. Oznacza to, że przesłanką zaliczenia do okresów składkowych okresu pracy w gospodarstwie rolnym, o którym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, jest znaczący dla funkcjonowania tego gospodarstwa wymiar czasu pracy, za który uważa się wymiar co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. W tego rodzaju sprawach nacisk kładzie się zatem nie tylko na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym przez domownika, ale także na wymiar czasu poświęcanego na taką pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 roku, II UKN 155/00, OSNP 2002/16/394; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2012 roku, III AUa 1793/11, LEX nr 1163528; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2006 roku, III AUa 397/06, LEX nr 253467).

W wyrokach z dnia 4 października 2006 roku, sygn. akt II UK 42/06, (OSNP 2007/19-20/292) i z dnia 8 marca 2011 roku, sygn. akt II UK 305/10 (LEX nr 852557) Sąd Najwyższy wskazał, iż o stałości pracy domownika w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 rok o ubezpieczeniu społecznym rolników, decyduje zachowanie - mimo prowadzenia innej działalności - gotowości do świadczenia jej na rzecz gospodarstwa osoby bliskiej w wymiarze czasu stosownym do zakładanego przez rolnika prawidłowego jego funkcjonowania z uzupełnieniem, że wymiar tego czasu powinien sięgać co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. Z powyższego wynika, że doraźna pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych, zwyczajowo wymaganych od dzieci jako członków rodziny rolnika, nie stanowi stałej pracy w gospodarstwie rolnym zaliczanej do stażu ubezpieczeniowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 roku, II UKN 535/99, OSNP 2001/21/650).

W stażu emerytalnym uwzględnia się zatem - jako okresy składkowe - nie okresy jakiegokolwiek pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko stałą pracę o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej. Doraźna pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych, zwyczajowo wymaganych od dzieci jako członków rodziny rolnika, nie stanowi stałej pracy w gospodarstwie rolnym zaliczanej do stażu ubezpieczeniowego. Przesłanką zaliczenia do okresów składkowych okresu pracy w gospodarstwie rolnym, o którym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalno - rentowej jest bowiem znaczący dla funkcjonowania tego gospodarstwa wymiar czasu pracy, za który uważa się wymiar co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2014 roku, I UK 340/13, LEX nr 1477426, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2014 roku, III AUa 1184/13, LEX nr 1477211).

Słuchani w sprawie świadkowie i odwołujący potwierdzili, że w spornym okresie odwołujący mieszkał ze swoim dziadkiem w gminie O. i pracował w jego gospodarstwie rolnym w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie oraz miał status domownika w rozumieniu przepisów ustawy.

W tym miejscu zauważyć jedynie należy, że nie sprzeciwia się zaliczeniu pracy w gospodarstwie rolnym do stażu ubezpieczeniowego fakt równoległej nauki w szkole, jeśli okoliczności faktyczne wskazują na potrzebę pomocy domownika w gospodarstwie i na realną możliwość pogodzenia pracy w gospodarstwie z nauką, nawet okresowo, od wiosny do jesieni (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 roku, III AUa 860/13, LEX nr 1409119, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2012 roku, III AUa 59/12, LEX nr 1217735).

W szczególności, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 4 grudnia 2012 roku, III AUa 1423/12 (LEX nr 1239960), jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona była przed dniem

1 stycznia 1983 roku w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy emerytalno- rentowej) niezależnie od tego, czy przypadła on w trakcie roku szkolnego, czy też w czasie wakacji i ferii szkolnych. Wynika też z nich, że nauka w szkole średniej, w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania, odbywana w systemie dziennym uniemożliwia- co do zasady- możliwość podjęcia stałej pracy w gospodarstwie rolnym w rozmiarze pozwalającym na zaliczenie tej pracy do okresu zatrudnienia, co nie oznacza, że nie może być wyjątków od tej zasady, uzasadnionych konkretnymi okolicznościami danej sprawy, z których wynika, że mimo takich uwarunkowań praca w gospodarstwie rolnym rodziców była świadczona stale i wymiarze 4 godzin dziennie. Stwierdzenie zaś rozmiaru takiej pracy uzależnione jest od okoliczności faktycznych danego przypadku, a więc nie należy od sfery prawa, lecz faktów.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że odwołujący po ukończeniu 16 roku życia pozostawał ze swoim dziadkiem rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym i zamieszkiwał na terenie jego gospodarstwa rolnego, stale pracując w tym gospodarstwie rolnym i nie był związany z rolnikiem stosunkiem pracy. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało również, że wymiar czasu pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym dziadka odpowiadał co najmniej połowie etatu pracowniczego. Potwierdzili to słuchani w sprawie świadkowie oraz sam odwołujący.

Konkludując, sporny okres od 1 stycznia 1970 roku do 31 grudnia 1973 roku należało uwzględnić ubezpieczonemu do stażu, od którego zależą jego uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego.

Doliczenie w/w okresu do wykazanego przez organ rentowy na dzień rozwiązania stosunku pracy stażu w wymiarze 37 lat, 7 miesięcy i 27 dni stanowi co najmniej 40 - letni okres uprawniający do emerytury.

Mając to na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego z dnia 30 czerwca 2015 roku oraz 17 października 2016 roku w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 czerwca 2015 roku.

Mając, powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)